

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**
(NR 317)
z dnia 11 czerwca 2019 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 317)

11 czerwca 2019 r.

Komisja Rolnictwa i Rozwoju Wsi, obradująca pod przewodnictwem posła **Jarosława Sachajki (Kukiz15)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- rozpatrzenie informacji Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli przeprowadzonych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w instytucjach podległych Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2018 r., z uwzględnieniem realizacji wniosków pokontrolnych;
- rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli (druk nr 3366) w zakresie działania Komisji;
- sprawy bieżące.

W posiedzeniu udział wzięli: **Rafał Romanowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Waldemar Wojnicz** dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Barbara Andrzejczak** kierownik Wydziału Hodowli w Departamencie Nadzoru nad Spółkami Strategicznymi Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, **Barbara Jaworska** dyrektor Biura Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, **Grzegorz Anczewski** doradca w Biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz **Marcin Bustowski** przewodniczący Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni” wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Jasińska i Magdalena Kowalska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, bardzo proszę o zajmowanie miejsc i ciszę. Otwieram posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Witam państwa posłów oraz przybyłych gości.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia obejmuje rozpatrzenie informacji Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli przeprowadzonych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz w instytucjach podległych Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi w 2018 r., z uwzględnieniem realizacji wniosków pokontrolnych. Punkt drugi – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Kontroli Państwowej sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w zakresie działania Komisji; jest to druk nr 3366. Na końcu posiedzenia ewentualnie mamy sprawy różne.

Czy są uwagi do porządku obrad? Uwag nie słyszę. Uważam porządek dzienny za przyjęty.

Przystępujemy do rozpatrzenia pierwszego punktu...

Przewodniczący Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni” Marcin Bustowski:

Panie przewodniczący, chciałbym w sprawach różnych zabrać głos.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Sprawy różne będą omawiane na samym końcu posiedzenia i bardzo proszę wtedy się zgłosić.

Przewodniczący ZZRR „Solidarni” Marcin Bustowski:

Rozumiem, OK.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przystępujemy do rozpatrzenia pierwszego punktu porządku dziennego. Oddaję głos panu dyrektorowi Waldemarowi Wojniczowi.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli Waldemar Wojnicz:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, szanowni państwo. Panie przewodniczący – zwracam się głównie do pana o umożliwienie takiego sposobu wypowiedzi, żebym mógł przejść płynnie z pierwszego punktu do punktu drugiego, bo on jest integralnie związany z materialem dzisiejszego posiedzenia.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Oczywiście.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK Waldemar Wojnicz:

Dziękuję serdecznie.

Szanowni państwo. Prezes Najwyższej Izby Kontroli w dniu 28 marca 2019 r. przekazał Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2018 r.; ale poza tym prezes NIK przekazał także panu przewodniczącemu, przy piśmie z dnia 1 kwietnia 2019 r., szczegółową informację na temat kontroli NIK przeprowadzonych w tymże roku u Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, bądź w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Szanowni państwo. W 2018 r. NIK opracował i przekazał Sejmowi, w tym Wysokiej Komisji, 11 informacji o wynikach kontroli z obszarów rolnictwa, rozwoju wsi, budżetu państwa, administracji publicznej, środowiska oraz zdrowia. Wśród nich były 4 informacje z oceną pozytywną z wykonania budżetu państwa w 2017 r. w częściach, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, to jest w części 32 – Rolnictwo, części 33 – Rozwój wsi oraz części 35 – Rynki rolne, a także w części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz w zakresie wykonania planów finansowych dwóch państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest prezes KRUS, a mianowicie Funduszu Emerytalno-Rentowego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji.

W zakresie trzeciego funduszu, którego dysponentem jest również prezes KRUS, czyli Funduszu Administracyjnego, stwierdziliśmy, że kwota dopuszczalnych kosztów funduszu została przekroczona o 5,6 mln zł. Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, koszty ujęte w rocznych planach finansowych jednostek sektora finansów publicznych mogą ulec zwiększeniu, jeżeli zrealizowano przychody wyższe od prognozowanych i zwiększenie kosztów nie spowoduje zwiększenia dotacji z budżetu lub zwiększenia planowanego stanu zobowiązań. Zmiany takie wymagają także dokonania zmian w rocznym planie finansowym w myśl art. 52 ust. 3 ustawy o finansach publicznych. Prezes KRUS nie dokonał zmian w rocznym planie finansowym tego funduszu i na skutek tego doszło do przekroczenia planowanych, łącznych kosztów realizacji zadań w obrębie funduszu.

Nieprawidłowość i uchybienia stwierdzono również w Mazowieckim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, to jest u beneficjenta dotacji z części 33 – Rozwój wsi, której dysponentem jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ustalenia te nie miały jednak wpływu na wydanie pozytywnej oceny wykorzystania dotacji celowej przez jednostkę, bowiem nieprawidłowość polegała na przekazaniu dochodów z tytułu otrzymanych kar umownych na niezgodny z umową rachunek bankowy. NIK wskazał także na konieczność zwiększenia bieżącej kontroli nad dokonywanymi operacjami na rachunkach bankowych, na których znajdowały się środki dotacji celowych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie planów finansowych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, a także wykonanie planu finansowego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Pozytywnie oceniliśmy również realizację przez ARiMR wydatków w ramach programów współfinansowanych z udziałem funduszy Unii Europejskiej.

NIK nie stwierdził nieprawidłowości w wykonaniu planów finansowych zniesionych, wykonawczych agencji rolnych, to jest Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych, za okres od 1 stycznia do 31 sierpnia 2017 r.

Następnych 7 informacji to po pierwsze informacja o wynikach kontroli pt. „Funkcjonowanie spółek hodowli roślin o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej”. Wysoka Komisjo, ta kontrola jest opisana dość szczegółowo w sprawozdaniu z działalności NIK na stronach 313 i 314. Kolejna informacja jest informacją o wynikach kontroli pt. „Realizacja programu bioasekuracji jako element zwalczania afrykańskiego pomoru świń”; jest opisana w sprawozdaniu na stronach 315-316. Następna informacja o wynikach kontroli to „Zapewnienie systemu informatycznego do prawidłowej realizacji płatności bezpośrednich dla rolników”. Ta informacja jest opisana w sprawozdaniu na stronach 317-318. Informacja o wynikach kontroli „Nadzór nad stosowaniem dodatków do żywności” jest opisana w sprawozdaniu na stronach od 170 do 172. Informacja o wynikach kontroli „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER w latach 2015-2018” jest opisana w sprawozdaniu na stronach od 318 do 320. Przedostatnią informacją jest informacja o wynikach kontroli pt. „Zapobieganie zanieczyszczeniu wód związkami azotu ze źródeł rolniczych”, opisana w sprawozdaniu na stronach 342-343. Ostatnia informacja, dotycząca wyników kontroli „Nadzór nad obrotem i stosowaniem produktów zawierających substancje anaboliczne, hormonalne, odurzające i psychotropowe w leczeniu zwierząt, w tym towarzyszących” – jest opisana w sprawozdaniu na stronach 410-412.

Przechodzę do punktu dotyczącego wniosków. W rozdziale dotyczącym powyżej wzmiankowanych informacji przedstawiono, Wysoka Komisjo, łącznie 39 wniosków systemowych. Ponadto w rozdziałach tychże informacji – pod tytułem „Metodyka kontroli i informacje dodatkowe” bądź „Informacje dodatkowe” – zawarte są podtytuły, przedstawiające stan realizacji wniosków, sformułowanych w szczegółowych wystąpieniach pokontrolnych. Łącznie było 107 wniosków pokontrolnych, z których 81 zostało zrealizowanych, 18 pozostawało w trakcie realizacji, a niezrealizowanych pozostaje 8 wniosków.

W czterech informacjach o wynikach kontroli sformułowano wnioski de lege ferenda, do których NIK przywiązuje szczególną wagę, a więc wniosków o dokonanie zmian w obowiązującym prawie. I tak w przypadku kontroli „Zapobieganie zanieczyszczeniu wód związkami azotu ze źródeł rolniczych” sformułowano wniosek dotyczący podjęcia działań w celu określenia w ustawie o jednostkach doradztwa rolniczego prawa – dla wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego – do korzystania z danych, zgromadzonych w systemach ewidencji producentów gospodarstw rolnych oraz wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. Uprawnienie to jest niezbędne dla racjonalnego współdziałania przez wojewódzkie ośrodki doradztwa rolniczego w realizacji zadań, wynikających z programu działań mających na celu zmniejszenie na obszarze całego kraju zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu. Wniosek ten na dzień dzisiejszy pozostaje jeszcze niezrealizowany.

Z kolei po kontroli „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER w latach 2015-2018” skierowaliśmy wniosek o podjęcie działań legislacyjnych w celu umożliwienia systematycznego przyznawania środków finansowych na wsparcie funkcjonowania tym lokalnym grupom działania, które prawidłowo realizują umowy ramowe i umowy wspierające, a opóźnienia w realizacji wskaźników osiągnięcia celu operacji lub mierników postępu wynikają z przyczyn niezależnych od lokalnych grup działania. Z satysfakcją stwierdzamy, że działanie to zostało zrealizowane w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2018 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W przypadku kolejnej kontroli, to jest „Nadzoru nad obrotem i stosowaniem produktów zawierających substancje anaboliczne, hormonalne, odurzające i psychotropowe

w leczeniu zwierząt, w tym towarzyszących”, Najwyższa Izba Kontroli wniosła o podjęcie działań zmierzających do zmiany obowiązujących przepisów, to jest zapewnienia spójności zadań Inspekcji Weterynaryjnej, określonych w art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. e ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (jest to sprawowanie nadzoru nad ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych) oraz w art. 118 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (to jest sprawowanie nadzoru nad stosowaniem produktów leczniczych weterynaryjnych oraz dostosowanie przepisów wykonawczych w powyższym zakresie). Niestety, na dzień dzisiejszy wniosek nadal pozostaje niezrealizowany.

Natomiast w przypadku kontroli pt. „Nadzór nad stosowaniem dodatków do żywności” sformułowaliśmy dwa wnioski de lege ferenda. Jeden wniosek dotyczy podjęcia działań legislacyjnych w zakresie zmian etykietowania produktów spożywczych, zawierających substancje dodatkowe. Chodzi o kwestię wykazania rzeczywistego poziomu dodatków w danym produkcie z jednoczesnym odniesieniem do maksymalnej wartości, określonej dla tego dodatku w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności oraz w odniesieniu do akceptowanego dziennego spożycia danej substancji dodatkowej. Wniosek obejmuje działaniem ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ale także ustawę z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Wniosek obejmuje również zmianę rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych.

Drugi wniosek dotyczy uregulowania obowiązku weryfikacji produktów spożywczych z punktu widzenia zasadności wykorzystania substancji dodatkowych. Sprawa obejmuje regulacją ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Na dzień dzisiejszy oba wnioski pozostają nadal niezrealizowane.

Chciałbym też poinformować, że niedawno przekazaliśmy Wysokiej Komisji informację o wynikach kolejnych kontroli, to jest kontroli obrotu nieruchomościami rolnymi oraz kontroli pt. „Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu oraz zwalczanie skutków zachorowań drobiu na grypę ptaków”. Aktualnie w izbie dobiegają też końca procedury, związane z opracowaniem wyników kontroli w zakresie nadzoru właścicielskiego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nad spółkami prawa handlowego z branży rolno-spożywczej oraz wspierania rozwoju rolnictwa ekologicznego. Trwają również prace nad informacją o wynikach kontroli, dotyczącej zmian w organizacji i funkcjonowaniu administracji rolnej.

Szanowni państwo. W stosunku do sprawozdania z działalności izby chciałbym w tym momencie przedstawić krótką, uzupełniającą informację o działalności Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK w 2018 r. Przedmiotem badań kontrolnych departamentu są sprawy objęte działaniami administracji rządowej, to jest rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne, rybołówstwo, a podmiotowo: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz szefowie podległych i nadzorowanych przez nich jednostek. Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi uczestniczy również w kontrolach przeprowadzanych przez inne jednostki organizacyjne NIK oraz asystuje w kontrolach, przeprowadzanych w Polsce przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Organizujemy także panele ekspertów, dotyczące kontroli w obszarze rolnictwa i rozwoju wsi.

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. W 2018 r. mieliśmy obsadzonych 26 etatów, będących w dyspozycji Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Kierownictwo liczyło dwie osoby, 21 osób stanowiło grupę pracowników nadzorujących i wykonujących czynności kontrolne, a obsługa administracyjna liczyła 3 osoby. Szczegółowo w 2018 r. departament zrealizował 12 tematów z obszaru rolnictwa i rozwoju wsi w toku kilkudziesięciu kontroli planowych i doraźnych. Panel ekspercki, zorganizowany wiosną 2018 r., służył przygotowaniu i opracowaniu wyników jednej kontroli, to jest „Wspierania rozwoju rolnictwa ekologicznego”.

Niezależnie od kontroli przeprowadzonych przez departament, inne jednostki NIK w 2018 r. przeprowadziły 4 planowe kontrole z zakresu właściwości kontrolnej Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Oceny, uwagi i wnioski, wynikające z ustaleń kontroli,

departament przedstawił w 25 wystąpieniach pokontrolnych, przekazanych kierownikom skontrolowanych jednostek.

Informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych w 2018 r. – a jak mówiłem, było 7 kontroli – każdorazowo zostały przekazane Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, w tym również Wysokiej Komisji. W minionym roku pracownicy departamentu asystowali również w 3 kontrolach, przeprowadzonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Szanowni państwo. Jeśli chodzi o zakres współpracy z organami Sejmu i Senatu, to pragnę poinformować, że w 2018 r. przedstawiciele departamentu uczestniczyli w 70 posiedzeniach komisji sejmowych i 21 posiedzeniach komisji senackich. Na dwóch posiedzeniach komisji parlamentarnych były omawiane wyniki kontroli, dotyczących rolnictwa i rozwoju wsi.

Kończąc uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie sprawozdania z działalności NIK w 2018 r. wraz z uzupełniającą informacją, dotyczącą Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Z moimi współpracownikami w osobach mojego zastępcy pana Grzegorza Brzostka, pani mecenas Marzanny Lipińskiej i pani doradcy Katarzyny Wysockiej jesteśmy do dyspozycji, gdyby ewentualnie były szczegółowe pytania.

Panie przewodniczący, dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Otwieram dyskusję. Kto z przybyłych gości chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę. Proszę ograniczyć wypowiedź do trzech minut.

Przewodniczący ZZRR „Solidarni” Marcin Bustowski:

Szanowni państwo. Związek Zawodowy Rolników „Solidarni”. Nazywam się Bustowski.

Chciałbym podziękować panu przewodniczącemu, przedstawicielowi NIK za zajęcie się sprawami dotyczącymi nieprawidłowości, fałszowania żywności, szkodliwej żywności i za to, że państwo w ogóle poruszacie ten temat. Ale chciałbym poruszyć w tej chwili tematykę, którą przekazaliśmy przewodniczącemu sejmowej Komisji rolnictwa; to jest problematyka związana z tuczem nakładczym i zamiataniem sprawy pod dywan przez Głównego Lekarza Weterynarii, ministrów rolnictwa i prokuraturę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Sprawa jest związana z firmą Venneker, jest związana z firmą Agri Plus, która zajmuje się kwestią tuczu nakładczego.

Proszę państwa, mamy nagrania dotyczące kwestii związanych z importem do Polski metronidazolu; to jest lek, który podaje się zwierzętom w nadmiernych ilościach, co jest szkodliwe dla zdrowia ludzi. Środek znajduje się w trzodzie chlewnej i jest spożywany pośrednio. Środek znajduje się w trzodzie, która jest następnie sprzedawana do zakładów ubojowych i przetwarzana na kielbasy, na parówki dla dzieci. Mamy do czynienia z masowym truciem Polaków. Od półtora roku walczymy z rządem Prawa i Sprawiedliwości, a zwłaszcza w kwestii, która była zapisana w Strategii zrównoważonego rozwoju Mateusza Morawieckiego – chodzi o powołanie agencji bezpieczeństwa żywności na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. To zniknęło.

Proszę państwa, markety trują nas szkodliwą żywnością. Na terenie Polski rozpowszechnia się hodowla tuczu nakładczego duńskiej trzody chlewnej. Rolnicy opowiadają o tej sprawie. Mam ponagrywane filmy i zamieszczone na profilu, na których rolnicy opowiadają, że z Danii sprowadzane są świny, zarażone pałeczką salmonelli. Podawany jest metronidazol i szereg innych środków, zabezpieczonych w listopadzie 2018 r. przez Głównego Lekarza Weterynarii. Jest cała lista leków, niedozwolonych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Od 2018 r. ani Główny Lekarz Weterynarii, ani prokuratura, ani powiatowi lekarze weterynarii nic z tym nie robią. Fałszowane są listy przewozowe trzody chlewnej na teren Polski. Podejrzenie jest tego typu, że trzoda, która powinna być utylizowana na terenie Danii, tymczasem jest przewożona na teren Polski. Zwierzęta zdychają. Na podstawie umów kontraktacyjnych, które są zawierane z rolnikami, za padnięte sztuki odpowiada rolnik. A jednocześnie rolnik podpisuje weksel in blanco i w ten sposób, w układzie mafijnym, są przejmowane gospodarstwa rolne.

Wiele spraw jest w prokuraturach. Może w końcu tym problemem zainteresuje się ministerstwo rolnictwa, bo mamy do czynienia z masowym truciem Polaków. Mówimy

o agencji bezpieczeństwa żywności. Będę dzisiaj wnosił o sprawdzenie, co robi Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, który ma obowiązek w ramach zadań Agencji Rynku Rolnego kontraktować i sprawdzać umowy kontraktacyjne. Proszę państwa – nic nie robi. Dlatego będziemy dzisiaj składać wniosek do NIK, ale będzie to w czasie omawiania spraw różnych.

Możemy dzielić się na różne partie polityczne. Możecie dzielić się na prawicę, lewicę, Platformę Obywatelską...

Jeszcze tylko dokończę, panie przewodniczący.

Ale wspólnym mianownikiem dla każdego Polaka jest polska, zdrowa żywność. Dla mnie jest niezrozumiałe, żeby Główny Lekarz Weterynarii, a w tym ministerstwo rolnictwa, tuszował takie właśnie nieprawidłowości.

Dlatego też, panie przewodniczący, będziemy wnosili o zajęcie się tematem przez sejmową Komisję rolnictwa. Mam nadzieję, że posłowie PiS i PO będą wspólnie głosowali za zwołaniem posiedzenia Komisji sejmowej, na której przedstawimy dowody i przywieziemy ludzi, którzy będą zeznawali, jakie są mechanizmy i co się dzieje na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Kto jeszcze z przybyłych gości chciałby zabrać głos? Nie widzę.

Kto z posłów chciałby zabrać głos? Nie widzę. W takim razie chciałem zapytać pana dyrektora i pana ministra o osiem niezrealizowanych wniosków pokontrolnych. Jakże to były wnioski i jaki jest powód ich niezrealizowania?

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK Waldemar Wojnicz:

Panie przewodniczący, jeżeli można. Osiem niezrealizowanych wniosków to były wnioski na poziomie bardzo głębokim, szczegółowym. Wspomniałem, że były zamieszczone w pojedynczych wystąpieniach. To mógł być bardzo prosty wniosek, ale również bardzo trudny dla jednostki, do której był skierowany. Nie były to wnioski systemowe. Nie mam w tej chwili szczegółowej wiedzy na temat tego, które wnioski nie były zrealizowane. Natomiast jeżeli byłaby taka wola Wysokiej Komisji, to w odpowiednim czasie odpowiedzielibyśmy na piśmie, które szczegółowe wnioski ze 107 nie zostały zrealizowane. One na pewno nie były wnioskami systemowymi, o których mówiłem osobno, a na pewno nie były wnioskami de lege ferenda.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

A może pan minister będzie wiedział?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Tak, jak wspominał pan dyrektor, nie mam przed sobą tych ośmiu wniosków, ale z przesłanych informacji wynika, że jeżeli chodzi o kontrole ministerstwa rolnictwa, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, przeprowadzone przez Najwyższą Izbę Kontroli, to możemy tylko i wyłącznie podziękować za wnikliwe i merytoryczne kontrole. Przyjmuję w całości ocenę NIK, jeżeli chodzi o ministerstwo rolnictwa. NIK pozytywnie ocenił realizację zadań zarówno przez ministerstwo, jak i przez podległe agencje.

Jeżeli chodzi o raporty, które otrzymaliśmy, dotyczące KOWR i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz realizacji zadań finansowych z udziałem środków budżetowych Unii Europejskiej, a także wykonania w 2018 r. planu finansowego ARiMR oraz wykorzystania środków europejskich, to z informacji wynika, że wykonanie budżetu państwa w 2018 r. w częściach podległych ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, czyli w części 32, 33 oraz 35, było właściwe. NIK stwierdził, że wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. NIK nie stwierdził niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

W związku z przeprowadzoną kontrolą Najwyższa Izba Kontroli sformułowała wniosek, dotyczący zwiększenia nadzoru nad jednostkami planującymi dochody budżetowe,

w celu zapewnienia właściwego planowania dochodów. Z informacji również wynika, że w ramach kontroli w 2018 r. planów finansowych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz realizacji zadań finansowych z udziałem środków budżetu UE NIK nie stwierdził niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

NIK wskazuje jednak na potrzebę wzmocnienia przyjętego w KOWR systemu kontroli zarządcy o mechanizmy zapobiegające uchybieniom, zidentyfikowanym w obszarze sporządzania sprawozdań Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, właściwego planowania dochodów budżetowych z tytułu nadwyżki środków finansowych Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, przekazywanych na dochody budżetu państwa w ramach części 33 – Rozwój wsi. Jest to właściwe w związku z utrzymującą się w kolejnych latach tendencją do uzyskiwania nadwyżki w kwotach istotnie wyższych od prognozowanych w ustawach budżetowych. NIK nie sformułowała w wyżej wymienionej informacji wniosków pokontrolnych, skierowanych do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z informacji wynika również, że jeżeli chodzi o wykonanie planu finansowego ARiMR oraz wykorzystanie środków z budżetu UE w 2018 r., NIK pozytywnie ocenia wykonanie planu finansowego w 2018 r. przez ARiMR oraz wykorzystanie środków z budżetu UE. W wyniku kontroli 2,8% zrealizowanych przez agencję kosztów stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonymi w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Koszty zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. W rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności, zaplanowane w układzie zadaniowym. NIK nie sformułowała w wymienionej informacji wniosków pokontrolnych, skierowanych do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W nawiązaniu do przesłanych informacji o wynikach przeprowadzonej przez NIK kontroli ministerstwa rolnictwa, ARiMR i KOWR, jeszcze raz uprzejmie dziękuję za wnikliwie i merytoryczne kontrole. Ministerstwo rolnictwa przyjmuje w całości ocenę NIK. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła realizację zadań. Wnioski będą wykorzystywane i przekazane ocenie, a uwagi spożytkowane przy realizacji zadań w 2019 r. oraz w kolejnych latach.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos?

Przepraszam, bo zapomniałem o tym, żeby na początku zapytać przedstawiciela Krajowej Rady Izb Rolniczych, czy ma jakieś uwagi do raportu.

Doradca w Biurze Krajowej Rady Izb Rolniczych Grzegorz Anczewski:

Grzegorz Anczewski, Krajowa Rada Izb Rolniczych.

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Z uwagą przyjęliśmy raport NIK i raport jest obecnie analizowany. Myślę, że wdrożenie wniosków zawartych w raporcie oraz ich zastosowanie będzie działaniem prowadzonym z pożytkiem dla rolnictwa i gospodarki narodowej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję.

W takim razie przystępujemy do głosowania. Czy ktoś jest przeciw? Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos?

Nie, później. W tej chwili musimy przegłosować opinię dla Komisji Kontroli Państwowej w sprawie sprawozdania z działalności NIK.

Czy ktoś jest przeciw przyjęciu sprawozdania? Nie widzę. Komisja przyjęła opinię.

Teraz mamy sprawy różne. Kto w sprawach różnych chciałby zabrać głos?

Bardzo proszę.

Przewodniczący ZZRR „Solidarni” Marcin Bustowski:

Panie przewodniczący, w związku z nieprawidłowościami, jakie mają miejsce w sprawie kontraktacji, a w szczególności nadzoru, do którego jest zobowiązany Krajowy Ośrodek

Wsparcia Rolnictwa, czyli następcą Agencji Rynku Rolnego, będę miał wniosek do NIK o sprawdzenie monitorowania przez KOWR obowiązku zawierania umów kontraktacyjnych podmiotów skupujących z producentami rolnymi. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Europy 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., KOWR – zgodnie z przepisami z dnia 11 lutego 2017 r. – będąc spadkobiercą prawnym ARR ma obowiązek nadzorowania, kontraktowania umów, łącznie z nakładaniem kar na firmy handlowe za nabywanie produktów rolnych bez umowy z rolnikami lub niezgodnie z umową. Kary pieniężne powinny być nałożone za produkty nabyte wskutek wadliwej umowy lub jej braku. KOWR może nakładać kary do 10% sumy kontraktu.

Praktyka wskazuje, iż znakomita większość obrotu produktami rolnymi na terenie Rzeczypospolitej nie wypełnia wymogów ustawowych. Z uwagi na to będziemy wnosili o przeprowadzenie kontroli w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa i stwierdzenie, ile KOWR przeprowadził kontroli, ile zostało nałożonych kar i co zrobiono, dlatego że interes polskich rolników jest pierwszy niż lewy import z Ukrainy i układ mafijny.

A więc w tej chwili złożę do pana przewodniczącego pismo, zawierające przedstawiony wniosek, łącznie ze sprawą tuczu nakładczego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Może poprosiłbym pana dyrektora o przypomnienie, czy sam związek zawodowy może złożyć wniosek o przeprowadzenie kontroli bezpośrednio do NIK? Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK Waldemar Wojnicz:

Wysoka Komisjo, panie przewodniczący. Odpowiadając precyzyjnie na pana pytanie: każdy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej może złożyć wniosek o przeprowadzenie kontroli. Jest stosowna komórka skarg i wniosków, która przyjmuje wnioski. Później departamenty czy jednostki merytoryczne NIK analizują wniosek w aspekcie np. planu pracy.

Cechą podstawową pracy Najwyższej Izby Kontroli jest planowość. W pierwszej kolejności realizujemy wnioski zlecone, kontrole zlecone przez organy Sejmu bądź sam Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, a później stopniowo, w miarę możliwości – również inne wnioski, po przeprowadzeniu stosownej analizy ryzyka.

Niektóre wnioski, tak jak mówił przed chwilą pan przewodniczący, dotyczą spraw, które w jego mniemaniu mają już nawet charakter działań przestępczych, a zatem prawdopodobnym adresatem wniosków jest ktoś inny. Przecież my nie jesteśmy od rozstrzygania, czy zostało naruszone prawo karne, czy nie; od tego są stosowne organy ścigania. A więc wniosek oczywiście ma prawo złożyć każdy obywatel, natomiast chciałbym tylko zwrócić uwagę na jedną rzecz, panie przewodniczący. Jeżeli wniosek przejąłaby Wysoka Komisja, to każdy wniosek Wysokiej Komisji, jeżeli będzie podjęty w formie uchwały, czyli zlecenia Najwyższej Izbie Kontroli przeprowadzenia kontroli, jest automatycznie wprowadzany do naszego planu pracy. Może się to odbyć z pokrzywdzeniem wcześniej zgłoszonych kontroli, które już Wysoki Sejm raczył potwierdzić, a szczegółowo zrobiła to Komisja Kontroli Państwowej, przyjmując zgłoszenia parlamentu do naszego projektu planu pracy na rok 2020.

A zatem jest tak, jak w każdej działalności – każda ingerencja powoduje czasami małe lawinki. I tylko tyle, i aż tyle. Dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Ajchler. Bardzo proszę.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Z racji tego, że jesteśmy w punkcie „sprawy różne”, bo tak to rozumiem, chciałbym jako poseł i członek Komisji rolnictwa wnieść wniosek, aby minister na możliwie najbliższym posiedzeniu Komisji rolnictwa przedstawił członkom Komisji i państwu, jak reagują jego służby, jakie procedury zamierzają wdrożyć – czy też już wdrożyły – w zakresie występującej niewątpliwie punktowo suszy w ośmiu województwach. To jest bardzo poważny temat.

Niedawno, bo w zeszłym roku, przerabialiśmy problemy z suszą m.in. w Wielkopolsce, gdzie 95% powierzchni dotknęła susza. W tym roku znowu na dużej części obszaru występuje susza. Jest to potwierdzone badaniami Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej. W związku z tym proszę o wdrożenie przedstawionego tematu na najbliższym posiedzeniu; albo niech prezydium Komisji ustali, kiedy miałyby to nastąpić. Temat jest bardzo, bardzo ważny. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Jeszcze uzupełniając temat dotyczący problemu z wodą chciałabym prosić o informację dotyczącą braku wody w Skierniewicach; a skoro brakuje w Skierniewicach, to też w okolicznych miejscowościach, które są, jak wiemy, zagłębiem produkcji owocowo-warzywnej. A więc chciałabym uzyskać informację z ministerstwa rolnictwa o tym, jaka jest sytuacja producentów rolnych w okolicy Skierniewic.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Chciałem tylko przypomnieć wszystkim posłom, że chyba w czwartek mamy posiedzenie Komisji poświęcone spółkom wodnym i sprawom wody. Myślę, że trzeba byłoby się szczególnie przygotować na to posiedzenie.

Pan minister chciał zabrać głos? Czy nie?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo. Jeżeli będzie taka decyzja Komisji, to jak najbardziej jesteśmy gotowi przedstawić informację.

Natomiast jeśli chodzi o informację przedstawioną przez IUNG to pamiętajmy o tym, że susza jest stwierdzona na terenie połowy województw, czyli na terenie ośmiu województw. Susza dotyczy tylko i wyłącznie, póki co, zbóż jarych. Ale oczywiście tak jak w systemie dekadowym, w którym się liczy, co dziesięć dni raportowanie jest przedstawione.

Natomiast jeżeli chodzi o sytuację Skierniewic, to oczywiście możemy wyciągnąć okolice Skierniewic z mapy, która jest przystosowana do przedstawiania producentów rolnych, tyle że informacja bardziej dotyczy innego ministerstwa, a nie ministra właściwego do spraw rolnictwa. Sprawa dotyczy obniżonego poziomu wód gruntowych. A jeżeli chodzi o studnie głębinowe, to jeszcze półtora... Przepraszam, dwa i pół tygodnia temu samorząd skierniewicki borykał się z lokalnymi podtopieniami, a w tej chwili mamy w studniach głębinowych taką sytuację, jaką mamy. To tylko i wyłącznie świadczy o tym, że z poprzedniego roku w rok bieżący weszliśmy z ogromnym deficytem, jeżeli chodzi o klimatyczny bilans wodny i pomimo tego, że opady nastąpiły w ostatnich trzech tygodniach, to nie są w stanie wyrównać klimatycznego bilansu wodnego.

Ale oczywiście, jeżeli chodzi o bieżącą sytuację i skutki suszy, to jesteśmy w stanie przygotować materiały dla Wysokiej Komisji na wyznaczony termin.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Pan poseł Ajchler chciał uzupełnić.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO-KO):

Panie przewodniczący, chciałem uzupełnić i uściślić swoje oczekiwania. Pomyliłem pewne instytucje. Powiedziałem „Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej”, a okazuje się, że się przejęczyłem i jest to Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, czyli najważniejsza instytucja, która określa tego typu zdarzenia w Polsce. Instytut alarmuje i podaje raporty, że w 9 województwach występuje susza, występuje taka sytuacja. W związku z tym proszę o podjęcie działań, żeby problem stał się tematem obrad Komisji rolnictwa. Chciałbym wiedzieć i rzesze Wielkopolan też chciałoby wiedzieć, co minister ma nam do powiedzenia na ten temat. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Pani przewodnicząca.

Poseł Dorota Niedziela (PO-KO):

Oczywiście dziękuję za odpowiedź, panie ministrze, tylko bardziej zależałoby mi na czymś innym. Wiemy, że są studnie głębinowe i będziemy o to pytali ministra do spraw morza i gospodarki morskiej, ponieważ pod niego podlegają Wody Polskie. Natomiast głównie chodzi mi o to, że na tym terenie znajduje się dużo producentów. Czy państwo mają informacje? Prosilibyśmy o informacje czy producenci rzeczywiście mają problem z wodą i, czy są już przewidziane jakieś działania pomocowe, jeżeli takowe będą potrzebne. Na razie z informacji, które do nas docierają, działania dotyczą tylko zabezpieczenia mieszkańców Skierniewic w związku z sytuacją w studniach. Natomiast nie wiemy, jak sprawa wygląda, jeżeli chodzi o producentów, którzy w okolicach Skierniewic prowadzą produkcję rolną. Właśnie o taką informację bym prosiła.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Nie widzę.

Pana przewodniczącego Bustowskiego chciałem poinformować, że na najbliższym posiedzeniu prezydium zajmiemy się pana wnioskami.

Przewodniczący ZZRR „Solidarni” Marcin Bustowski:

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Protokół dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzania w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji.